

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyi: Negyedévre 3 korona
 Külföldi: Negyedévre 12 „
 Évi: Negyedévre 5 „
 Hónapról: 20 „

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
Gáspár József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 27

Erzsébet szelleme.

— szept. 10.

Elhagyta a magyar király hű magyarjait. Bécsbe ment; de nem azért, hogy az osztrák császári trónra üljön, hanem azért, hogy le szálljon a halottak országába s ott közelebb legyen ártatlanul elvérzett hitveséhez, a dicsőséges Erzsébet királyasszonyhoz.

Évfordulóján ama szörnyű, véres napnak, melyen gonosz kéz megölte királynénkat, ott térdel a király és imádkozik.

Szeméből könny szivárog, lelken átvonulnak a sötét emlékek, a mult kísértő árnyékai. És felujlnak a sebek a boldogtalan agg király szívében és elvonulnak előtte mindazok, akiket szeretett és elvesztett. Látja egyetlen fiának tetemét, látja rokon vér hullását, kedves alakok tűzben pusztulását.

És felujlnak emlékezetében fiatal kora nagy eseményei: a diadalmas magyar szabadságharc, a vad osztrák vérengzés, a 13 aradi hős és a 13 családi áldozat, akiket a király mellől 1848 óta a természet-ellenes halál elragadott.

Szenved a szegény öreg király, egykor délceg alakja megroskad, barázdás arca könnyben ázik, ráncverte homlokán bánat és gond felhői borognak.

És ekkor halk suhanás zsong át a levegőn és a meggörnyedt királyhoz odaszáll vigasztalónak Erzsébet királyné szelleme.

Megsimogatja homlokát, lecsókolja könnyeit, vérző sebeibe gyógyító balzsamot cseppent.

És az áhitatos csendben égi szó suhan át a levegőn.

Erzsébet szelleme szól:

— Én vagyok, szegény jó uram, édes boldogtalan királyom, én vagyok a te halálon túl is hű Erzsébeted!

— Nincs a sirban nyugodalmam, mert tégedet szenvedni, tépelődni látlak!

— Nem tudok pihenni, mert te legörnyedsz és alakodat nem csak a

kor terhe nyomja, hanem új és egyre növekvő gondjaid is nyomják.

— Eljöttem, hogy felemeljelek, megvigasztaljak és királyi tisztet teljesítésére megerősitselek.

— Ne nézz, uram király, én drága jó társam, a viharos multba, hosszú pályád végtelen ködébe; nézz a jövődőbe!

— Nem sok idő van már hátra, miért kellene életed alkonyán vérbe gázolnod, leghivebb nemzedet jogait taposnod?

— Emlékezzél, mikor melletted álltam, a koronázási ajándékot a honvédeknek adtad.

— Emlékezzél a magyar nemzet hozzánk való hűségese szeretetének, lelkes rajongásának ezer példájára.

— Gondolj arra, mily felségesen tud ez a nemzet eszményekért élni-halni! Mily nemes boszujában! Mily hős inségében!

— Emlékezzél, hogyan tud tűrni! S mily hatalmas erővel lobog fel benne hosszú elnyomás után ujra a nemzeti láng!

— Jusson eszedbe, mily nagy ez a nemzet még akkor is ha gyászol! Kossuth temetésére gondolj és az én halálomra. Érettem a legforróbb könnyet a magyar ontotta.

— Én hűségese társam, napod leszáll nemsokára! Akarod-e, hogy úgy gyászoljanak, mint Kossuth Lajost? Akarod-e, hogy oly igazán sirassanak, mint engem?

— Tégy jót a magyarokkal! Szeresd a magyar nemzetet! Add meg, a mit kíván!

— Nagy a birodalmad, de nincs több igazán hű néped, egyesgyedül csak a magyar nemzetre számíthatsz!

— Ó ne fordulj el ettől a királyi nemzettől, öreg h tvestársam! Trónod fénye, házad oszlopa, életed áldása, örök nyugodalmad védelmezője csupán a hű magyar nemzet lehet.

— Építs a magyarra — ez a biztos talaj! Erősítsed a magyart és

legyőzhetetlen vagy! Szeresd a magyart és eleven rózsák virulnak életed alkonyán!

— Én vagyok a te lelked fele hallgass reám, kövesd az én szívem sugallatát, szegény elhagyott királyom!

Suhant a szellő — és Erzsébet szelleme eltűnt.

A király kitárta feléje két ölelő karját.

Vajjon megértette-e, amit Erzsébet szelleme mondott?

A debreceni határozat.

Cs ak e g y p á r t l e s z.

— szept. 10.

A debreceni szabadelvűpárt határozatának hódító ereje rohamosan növekszik.

Eleinte kevesebb kerület tartott gyűlést, mert a nyáron az ország legnagyobb részében a párt-szervezetek vezetősége nem volt otthon.

Igy is azonban az ország 452 választókerülete közül eddig *kilencvennyolc szabadelvűpárti választókerület* csatlakozott a debreceni határozathoz.

De szeptember eleje óta az ország minden részében egymást követik a szabadelvűpárti gyűlések. És a mi a mozgalom jelentőségét fokozza, ujabban a *szabadelvűpárti képviselők* is részt vesznek a pártgyűlésen és szintén *elfogadják a debreceni határozatot.*

Legutóbb Nyitrávármegye összes szabadelvűpárti kerületeinek gyűlésén *Rudnay Sándor* orsz. képviselő elnökölt, *Iglón* a szabadelvűpárt mozgalmához csatlakozott a kerület képviselője *Münnich Aurél* és *Nagy-Károlyban Domahidy Elemér* szabadelvűpárti képviselő szintén a nemzeti követelések mellett szállt sikra.

Ime az események homloktérbe emelik a debreceni határozatot. A debreceni szabadelvűpárt nagy dicsősége ez; adja Isten, hogy az egész ország diadala legyen!

A legújabb pártgyűlésekről a következő hiradás számol be:

Csak egy párt lesz.

Mind kétségtelenebbé válik, hogy a nemzeti követelések ügyében csak egyetlen egy párt lesz az országban; vagyis minden párt egyesül, hogy a nemzet igazát megvédje.

A debreceni szabadelvűpárt határozata diadalmasan járja be az ország választó kerületeit.

Legújabban az iglói szabadelvűpárt csatlakozott a debreceni határozathoz, ami annál inkább is figyelemreméltó, mert ennük a kerületnek Münnich Aurél a képviselője, az a Münnich Aurél, a ki a közös hadseregnek mai állapotában való megmaradása mellett küzdött és aki most szintén meghajolt a nemzet akarata előtt és hozzá járult ahhoz, hogy kerülete a debreceni határozatot egyhangú lelkesedéssel elfogadja.

Az iglói szabadelvűpárt gyűlésén mintegy 300-an voltak jelen. — Megjelent köztük Münnich Aurél képviselő is.

A gyűlés először is neki szavazott bizalmat. Azután dr. Rottenberg Márton tartott igen szép és lelkes beszédet, hangoztatva a nemzeti kívánalmak jogosultságát. Amaz indítványát, hogy határozati javaslatát, amely a debrecenivel azonos, hosszan tartó lelkes éljenzés követte. Egyetlen hang sem emelkedett ellene s így az iglói szabadelvűpárt egyhangúlag kimondta, hogy a nemzeti követelésekhez ragaszkodik. — Utána Münnich

Aurél mondott beszédet, utalva a mai komoly helyzetre s az igen súlyos időkre. Beszéde folyamán a katonai kérdésekre is kiterjeszkedett s ama nézetét fejezte ki, hogy a nemzeti kívánalmak jogosultak.

Nagy-Károly.

Nagy-Károlyból jelentik: A nagy károlyi választókerület szabadelvű pártjáról tegnap délután megtartott népgyűlésén egyhangú határozattal hozzájárult a debreceni szabadelvűpárt ismert határozatához, azzal a megtoldással, — hogy a katonaság, illetve a magyar hadsereg a magyar alkotmányra is tegyen esküt. A gyűlésen megjelent Domahidy Elemér országgyűlési képviselő is, a ki a nemzeti kívánalmaknak az 1867. évi XII. törvények keretén belül való teljesítését minden erejével keresztülvinni igérte. Tetszéssel fogadták Nemestóthi, Rooz és dr. Nagy hazafias beszédeit is. A határozatnak a képviselőházhoz való benyújtásával Domahidy képviselőt bízták meg.

A s a t ó.

A fővárosi és vidéki sajtó állandóan, csaknem napról napra foglalkozik a debreceni határozattal.

A Budapesti Hírlap már két ízben vezető helyen méltatta s kiemelte a debreceni szabadelvűpárt határozatának politikai jelentőségét.

A Pesti Hírlap tegnap szintén vezércikket közölt a debreceni határozatról, még pedig dr. Körösi Kálmán tollából, a ki a mi lapunk hasábjain először szélitotta fel pártgyűlés tartására a szabadelvűpártot és az egész országos nagyszabású mozgalomnak ugyszólván szárnyat adott.

A Pesti Napló tegnapi száma ismételve nagy eseménynek, fontos tényezőnek

nevezi a debreceni határozatot s egyik cikkében megemlékeztet, a szabadelvű párti képviselők csatlakozásáról, ezt írja:

— Ha ez így megy tovább néhány hétig, a debreceni határozatnak többsége lesz a képviselőházban.

— Golyó és akasztófa. Tisza István gróf hirhedté vált nyilatkozatát Kristóffy József orsz. képviselő, aki jelen volt és hallotta, mit mondott Tisza István, a következőképen beszéli el a jelenet lefolyását:

A szabadelvű pártkör nagytermék közepén félkörbe állva beszélgettünk a legújabb eseményekről, amelyek gróf Andrássy Gyula, Hieronymi és gróf Tisza Istvánnak újabbi meghívásához kapcsolódtak. Ekkor lépett közzénk gróf Tisza István s nem annyira a tőle megszokott hidegséggel, mint inkább bánatos rezignációval a következőket mondotta:

Ő felsége a király hajlandó elmenni az engedmények terén azon határig, ameddig azt a hatvanhetes törvény alapelvei megengedik. Ezen engedmények nemcsak, hogy kimerítik, de jóval felülhaladják azon nemzeti kívánalmakat katonai téren, amelyek azelőtt a nemzeti párt programjában foglaltak. Nincs tehát semmi ok arra, hogy ezen engedményeket a szabadelvűpárt magáévá ne tehesse, s azok mellett egységesen tömörülve állást ne foglaljon. Aki ezen eredményeken túlmegegy, az nem őszinte hűve a hatvanhetes alapnak, s ezt kell megértetni az országban mindazokkal, akik a 67 es kiegyezést eddig támogatják. Aki ennek dacára, a mai helyzetben mégis többet követel, az konfliktust idézhet elő a nemzet és a korona között. — Már pedig én forradalomba menni, golyó és akasztófa elé állani nem akarok és a nemzetet sem akarom oda vinni. Mert

Teázás közben.

Irta Karagyorgyevics Bozidár herceg. *)

Kínában.

A cangoni kínai negyedben ünnep van. Az utcákon tompa moraj huzódik keresztül, amelyből metsző módon tör utat az emberek füléhez: a cintányér. Gyerekeknek és leányoknak valóságos mozgó zenekarokban keresztül, egyik kaputól a másikig. Nagy csoport musmeh lepi el nagy zajjal az utcákat. A kezükben immákkal teleirt papírdarabok, virágok és ajándékok, amiket a szíves de részleghajló istenek elé visznek a templomba.

Egy kis csöndes utcákban az üzlete előtt ál Chung, a teakereskedő. A feje épp olyan fényes és gömbölyű, mint a szemüvege és ahogy komolyan áll, a megfeszült, kifényesedett szalonkabátjában, olyan mint egy tudós orvos. Chung vendéget vár. Su mestert a aki Confucius tanain kívül, az összes kínai nyelvjárásokban meglepő jártasságra tett szert. Nincs olyan komplikált írásjel és írásmód — jöjjön az a Jankcekiángtól innenről, vagy tulról — amelyet Su mester ne oldana meg játszi könnyedséggel. Su háromméternyire áll meg a teakereskedő előtt. A kezében kosarat tart, a

* Karagyorgyevics Bozidár, testvéröccse, Péternek, az új szerb uralkodónak, Állandóan Párisban tartózkodik és a legelőkelőbb lapok lésszéggel közlik minden sorát. A legkitünőbb írók egyike, aki nem passzióból dolgozik, hanem szükségből. Legjobban forgalomba kerül a neve amikor Jókai Mór öt regényét fordította le franciára. Ez a tárcája a Párisi „Pens”-ben jelent meg, onnan fordítottuk le olvasóink számára.

másikat pedig a mellére fekteti, úgy hajol meg Chung előtt.

Azután szertartásszerűen közeledik és egymásután három mechanikai mozgást végez. A teakereskedő pedig nem resteli lekopirozni őket, csak hogy sokkal nagyobb tisztelettel és alázattal. Látni rajta, hogy igen megtisztelti őt a kitünős tudós látogatása.

Belépnek a rendezett üzletbe, amelyben a számtalan etagarén pompás egyformaságban állanak kisebb, nagyobb teadobozok. Leülnek. Chung megrázza a hosszú zsinóron lógó csengőt és megjelenik egy inas. Háromszor meghajlik a teas előtt és ötször csókolja meg Su saruit. A legutolsó inas megköszöni a magas vendég látogatását.

A tudós megbiccenti a fejét, azután belenyul a kosarába és átlátszó, finom porcelláncsészét emeli ki belőle. Utánna lapos ezüsttálcaát meg egy lábast.

— Tschah! — mondja a ház korlátlan ura. Az inas háromszor meghajlik azután eltűnik az alacsony ajtó mögött. A két barát szórakozottan hallgat. Az ajtó kinyílik és újra eltűnik az inas koponyája. A két kezével széles tálcát cipel: amelyben tea felszerelések vannak. Azután új munkához lát. Szorgalmas majomszerű mozdulatokkal két ébenfasztalkát tesz az urak elé. És megkezd a teakészítést. A gőz kicsap az edényből és a szolgálta a kis aranyos csészékbe a két filozofus az ajkához emeli. Su föltartja a két ujját és ez azt jelenti, hogy a tea kitünős a kereskedő háromszor meghajlja a fejét, ez a válasz. Chung boldog, hogy megdicsérték. — Még egy

csészé, még egy, egy negyedik, ötödik és mindég ugyanazok a komplementek. Legyek zümögnek a helyiségben a távolról csak alig gyöngöden, mint a légyzümögés — harangzugás ér el hozzájuk. A nap lassan lenyugszik. Su feláll és egyenként rakja vissza a kosarába, a csészét, a tálcát meg a teadobozt.

Ismét három meghajlás. A legutolsó messze, a harmadik utca sarkán. Chung ragyogó arccal áll boltjának az ajtajában. Su eltűnik és a kereskedő siet egy utolsó meghajlást küldeni a távozó tudós után. Azután meggörnyedten buvik be alacsony boltjába.

Oroszországban.

A szürke ködön, amely a kis kunyhókat takarja el — árnyékok surrannak keresztül. . . Szürke árnyékok, amelyek düledező léptekkel vágnak neki a fehér és egyforma hó tömegnek. . . Folyton sötétebb szürkébb lesz a köd, a moszkvai templomok kupolái alól pedig tompán egyhanguan érkezik a harangok meló diája. Egy kicsiny „traktív” előtt megállnak az árnyékok és három lapos lépcsőn keresztül eltűnnek a sötét, tüzeslevegőjű helyiségében. A meleget egy óriási kályha szolgáltatja, amelyet a legkésőbb ér kezettek ülnek körül.

— Isten legyen véled! — mondta a vendéglős.

— Isten legyen véled! — válaszol a belépő, odamegy a kályhoz és nem mozdul onnan, míg egy újabb vendégnek nem kell helyet csinálni.

Körülbelül este van már; a sötétben gyorsjárású szánok tűnnek el, ame

egy ilyen küzdelemben elhullhat száz-ezer ember s a nemzet ezt még kiheverheti, de ha a puccs nem sikerül s a nemzet alkotmánya veszélybe jut, a nemzet saját presztizsét örökre elvesztheti.

Nem áll tehát az, mintha Tisza István, a lapok közlései szerint, fenyegető hangon a következőket mondotta volna:

— Aki még ezután is megakasztja a parlamenti munkát, az a forradalmat akarja és az legyen elkészülve, hogy a gojyó vagy akasztófa elé áll.

Nagyon jól emlékszem az egész jelenetre. Tiszának sem arca, sem hanghorozása, sem kifejezései egy szemernyi fenyegetést sem tartalmaztak, hanem azon férfiú benyomását tette, aki a jövőbe nézve, nem kutatom, helyesen vagy helytelenül, az országot fenyegető katasztrófától retteg. Különben is nem szabad elfelejteni, hogy ő csak a saját személyéről beszélt, csak azt jelezte, amit ő maga nem akart tenni. Végül hangsúlyozom, hogy oka sem volt fenyegetőzni, mert hiszen bizalmas elvtársai előtt nyilatkozott, akik az engedmények kérdésében álláspontját osztották és szavai nem voltak a nyilvánosságnak, így az ellenzéknek sem szánva.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa ma reggel 9 órakor Kovács József polgármester elnöke alatt a városházán rendes tanácsulást tart. Az ülésen a tanács a folyó ügyeket fogja elintézni.

× **Az onodói iskola építése.** Az onodói iskola és tanítói lakóház felépítésére a tanács árlejtést irt ki. Az árlejtés útján az építkezésre benyújtott zárt ajánlatokat tegnap délután 4 órakor bontották fel a

városháza nagytanácstermében, Oláh Károly elnöke alatt, Roncsik Lajos és Acél Géza bizottsági tagok jelenlétében. A megjelenésre felkért két közgyűlési tag nem volt jelen. Az építkezésre e szerint összesen heten adtak zárt ajánlatot.

A tanács által kiírt építkezési munkák versenypályázati összege 29,513 koronában állapított meg, melynél olcsóbb ajánlatot a következők s az alábbi százalékos engedménnyel tettek:

Horváth József az ács munkákra 15:1 százalékkal, Kerékgyártó Sándor a bádigos munkákra 18 százalékkal, ifjú Pethő György, Szendrei Sándor és Pethő Ferenc ácsárszállalkozók az ácsmunkákra 17 százalékkal, Sipos Bálint az összes munkákra 11:5 százalékkal, ugyanő a földmives munkákra 7 százalékkal, Bicó Gyula az összes munkákra 5:5 százalékkal, Kereszturi és Nagy bádigosok a bádigos munkákra 15 százalékkal, Tóth István és Horváth József a kőműves munkákra 8 százalékkal, a kőműves és ácsmunkákra 9 százalékkal és végül az összes munkákra 9:1 százalékkal.

A bizottság a zárt ajánlatokat véleményezésül jelentése kapesán a tanácshoz fogja betérjeszteni.

× **Az egészségügyi bizottság ülése.** Az egészségügyi bizottság szombaton e hónap 12-én délután 4 órakor Körner Adolf városi tanácsos elnöke alatt a városháza tanács termében ülést tart. Az ülésen a bizottság a folyó ügyeket fogja letárgyalni.

× **Zabszállítás a város részére.** A város tanácsa a városi fűgatók lovai és a városi ménes számára 1600 mm. zabnak árlejtés útján való szállítására pályázatot hirdet. A pályázat lejárt, de az árlejtés eredménytelen maradt, mert az ajánlkozók vagy rossz mintát nyújtottak be, vagy túl magas — 6 forintot felüli — árt szab

tak mázsájáért eladó zabjuknak. Ennek folytán a tanács megbizta a gazdasági ügyosztályt, hogy a zab szükségletet két bizottsági tag közbejöttével, a termelők-től és házilag szerezzze be s arról a tanácshoz tegyen jelentést.

× **A torna és kerékpár egyesület kérelme.** A torna és kerékpár egyesület október hónap folyamán országos versenyt szándékozik rendezni. Az egyesület tehát azon kérelemmel fordult a város tanácsához, hogy jutalomdíjak — versenyérmek — beszerzése céljából segítse a város az egyesületet 400 koronával. A kérelmet vala melyik tanács ülésén fogja Oláh Károly v. tanácsos, mint ezen ügy előadója a tanács elé terjeszteni.

Agról-ágra.

Az öreg Tary fogasa.

Az öreg Tary híres tanára volt a debreceni kollegiumnak.

A tanítványai nagyon szerették Tary bácsit de azért bizony nem egyszer megtréfálták. Sok különös szokása, bogara, eredeti modora volt az öregnek.

Ha belépett a terembe, kalapját le nem vette, nem szólt, nem nézett se jobbra, se balra. végig haladt a padok előtt a terem tulsó végére. Ott a katedra mellett állt a fogas a falon, annak három fogára az öreg ur ráakasztotta a botját, aztán a kalapját végül a felső kabátját,

A diákok úgy évődtek vele, hogy tele aggatták a fogast a maguk holmijával. De Tary bácsi fel se vette a mókát. Botjával lepiszkált mindent a fogasról, a mi a másé volt és szépen elhelyezte egyik szegre a botját, másikra a kalapját, harmadikra a kabátját.

Ez így ment évről évre s az öreg Tary ettől a szokásától soha el nem tért. Talán előadást se tudott volna tartani, amíg ősi fogását el nem foglalta.

lyeknek esengője sirva hallik be az alacsony helyiségbe. A korezmárosnak hátul áll az asztala amelyen egy nagy szamovár sístereg. Az egyetlen gyertya fény visszasugárzik benne. A musikok megmozdulnak, felállnak az égető kályha mellől és helyet foglalnak a terem hátsó felén felállított padon.

A szikrák röpködnek és miközben a korezmáros kergeti őket, lapos, hosszú tűzív esap ki a szamovárból. Szóke magas leány hozza a teadobozt, meg a csészeket. Egy fakanálal méri a szárazlevelű teavirágot. Nehány pillanat nagy esőndben mulik el. A korezmáros leteszi a gyertyát az asztalra, a teljes fényben ragyogó szamovár mellé. Azután nagy darab cukrot ejt belé. — A szamovár forró lett, számtalan szikra uszik a levegőben. A víz forr és csöndes, duruzsoló hangon énekel, amelybe lassan belevegyül a muzsikok vontatott dala. Egy erős paraszt feláll és gyönyörű vontatott hangon szóló-t énekel. A dalban szócsik esőkről, szerelemről, leányról és menyasszonyi fátýolról.

Mintha valami léghuzam futott volna keresztül a pincén. Egy öreg munkás arcán könnylátszik.

— Hé, Semen Ivanovics te sirsz? Csak az asszonyok szoktak sirmi; És Semen mosolyog és a többi munkás is mosolyog. Csak a trubadur szemé alatt látszik egy vékony vizes iv. A könny a szakálába fult!

Five O' Clock.

— Kedves Annie, majdnem későn érkezünk csaknem öt óra van. De miss

Cook utazási novellái megis kedvesek voltak. Nem?

— Ó igen, kedves Ellen!

— Gyorsan gyorsan, kedves Annie és kedves Dolly! . . . Üljetek ide az asztal mellé . . . Gyorsan, gyorsan: Itt van a tintatartó, meg a csészék! Parancsolsz cukrot, teát? . . . Gyorsan le a fedővel. Külömben nem lesz aromája a teának . . . Isteni! . . . Ugy, most pedig ide lányok, mellém a kanapéra. Karolja tok belém és beszéljünk . . . beszéljünk a szerelemről! . . .

Parisban.

Melléktea a Boulevard közelében. Egy bolthelyiség. Oriási ablakok. A talakon posztóminták, kis kínai asztalok, angol porcellándíszek. Két hölgy lép be.

Vörösruhás hölgy: (Chinchilla gal lér. Nagy vörös kalap, hosszú tollal a la Loie Fuller) Nos, nem mondtam? gyönyörűség itt ienni! Valóságos kincs ez a kis teaház: itt egyedül vagyunk. Nem lát senki, mi sem látunk senkit. En már meguntam az önök társaságát, ahol mindennap más toillet kell és ahol öt órakor ugyanazok az arcok jelennek meg, ugyanazokról a flirtekről beszélnek, ugyanazokkal a szavakkal. . . . Itt csodás. Egyedül vagyunk!

Szürkeruhás hölgy: (Egyszerű kosztüm. Asztrachan gallér és fekete kalap nagy tolakkal.) Igaza van. Gyakrabban jövök ezentúl ide; amagány elbódít . . . De nézze csak azt a hölgyet, aki ott jön nem madame Lera?

A vörösruhás hölgy: Ó? Mit keresne itt? Igaz lenne, amiket mondanak róla? — Egy asszonyról oly gyorsan be-

szélnek roszakat . . . Nem jön be, tovább megy annál jobb! . . . Külömben is, egy titkot kell önnek közölnöm. Husvétkor színelőadást rendezek a szalómban . . . gyönyörű darab. Meglátja majd egy ismeretlen szerzőtől, akit én fedeztem fel. Nagyszerű . . . Kérem, egy hős szerelmem fedeztem fel — nem jól érti — egy gyermeket találtam, aki a hősszerelmes szerepét fogja játszani! Egy valóságos kincs . . . én találtam meg . . . Hol?? . . . Nem mondom meg, hogy nagyobb legyen a meglepetés.

Szünet. A kasszahölgyhöz:

— Nem volt itt még senki.

Ismét szünet. A szürkeruhás hölgyhöz:

— Mikor először itt voltam, két fiatal emberrel találkoztam. Inkognitóban utazó hercegek voltak, vagy akrobaták, nem tudom! De ilyen csinos emberekkel még nem igen találkoztam . . . Ha ismét eljőnnének, kegyed nem igen sajnálná ezt a kirándulást.

Az egyik singhalez odafordult a vörösruhás hölgyhöz. A nagy beszédközben nem értette és a singhalez újra megkérdezte „Tscha“ bana?

Szürkeruhás hölgy: Mit kérdez?

Vörösruhás hölgy: Hogy mit fogyasztunk?

Szürkeruhás hölgy: Megértette Milyen jártas ön a dologban?

Vörösruhás hölgy: Iszik teát?

Szürkeruhás hölgy: Szívesen!

A vörösruhás hölgy: En rajongok a teáért. (a pincéhez) Madériát és sok kálacsot.

Egyszer sztan különös eset történt.

Jött az öreg Tary, mint rendesen.

A ravasz diákok azonban valami módon szakasztott olyan botot, szakasztott olyan kalapot és olyan kabátot kerítettek valahonnan, aminő az öreg Taryó.

Ismert, híres régi jószág volt mind a három, Sajátos, ósdi jellemző, Ezt a jószágot az tán odaakasztották a fogásra.

Az öreg Tary végig csoszog a termen, A fogashoz érve fel akarja akasztani a botját. De már ott lógott. Ránéz, majd a kezében levőre mereszti szemét. Aztán a kalapra kerül a sora. Végül a kabátját tapogatja végig. Tiszta boszorkányság.

— No lám hisz én már régen itt vagyok! — dűnyögte az öreg tanár, miközben egyre csóválta a fejét. Aztán sarkon fordult és mint ki elvégezte a dolgát nyugodtan hazaballagot.

EGYHAZ és ISKOLA.

Évnyitó istentisztelet a főiskolában. Tegnap folyt le a főiskola összes tanszakai évnyitó ünnepe a nagytemplomban, ahol ez alkalommal Csiky Lajos lovag, theologiai tanár mondott magasztalású imát.

Innen a főgimnáziumi ifjuság a főiskola oratoriumába vonult, hol Révész Lajos tanár az iskolai törvényeket felolvasta. Ezután Sinka Sándor, a főgimnázium fáradhatatlan és ügybuzgó igazgatója tartott szép beszédet, melyben egy szersmind felhívta az ifjuság figyelmét a kassai Rákóczi kiállítás nagy fontosságára és szükséges voltára a tanuló ifjak érdekében. Visszamatat az ókorba, mikor minden római és görög ifju elzarándokolt nagy irók, hadvezérek és államférfiak sírjához és emlékhelyeikhez. Nekünk is van több ilyen klasszikus helyünk. Ilyen Kassa is. A tanulmánytervét és idejét tudatta az ifjakkal. Ez iskolai évet Istennek nevében megnyitotta.

Ugyanezest tegnap délelőtt tartotta székfoglalóját Dr. Erdős József tudós férfiú akadémiai igazgató a főiskola dísztermében. A székfoglalón részt vett városunk előkelősége, a Tanári kar és az akadémiai hallgatók.

A debreceni kath. iskolák statisztikája. Habár az utólagos beiratkozások még mindig tartanak, mégis érdekes tudni hogy városunk kath. iskoláiban már eddig majdnem kétezer tanuló van. És pedig a rom. kath. főgimnáziumba beiratkozott 360 növendék, a Svetits zárdába 620 és az elemi fiú és leányiskolákba 983. Nem hiába, az iskolák városában vagyunk.

Egyházkerületi közgyűlés. A bányai ág. hitv. evangélikus egyházkerület tegnap reggel kezdte meg évi közgyűlését Budapesten, a Deákteri gimnázium dísztermében Zsilinszky Mihály kerületi felügyelő és Sárkány Sámuel püspök elnöklete alatt.

A közgyűlést Zsilinszky Mihály nyitotta meg. Az éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után Sárkány Sámuel püspök terjesztette elő évi jelentését, amelyet a közgyűlés tudomásul vett. Ezután a közgyűlés jegyzőkönyvileg kifejezést adott afeletti örömeinek, hogy püspökje ez év

ben 80-ik születése napját megünnepelhetett. Majd megalakították a különféle bizottságokat s miután néhány jelentést meghallgattak, a tauácskozást másnapra halasztották.

IRODALOM.

Magyar közérdek címmel politikai, mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi és közlekedési politikai helyzetet indított meg Margulit Kálmán nyug. m. á. v. ellenőr. A beküldött mutatvány számból arról győződünk meg, hogy a lap a címében jelzett sokoldalú feladatának teljesen megfelelt. A netovábbig elhanyagolt nemzeti közérdekeink támogatásával valósság missziót teljesít. Ez okból melegen ajánljuk a lapot a nagy közönség figyelmébe. Előfizetési ára negyed évre 4 korona, amely összeget a lap kiadó hivatalába Budapestre, (Erzsébet körút 37. sz. I. emelet) kell küldeni.

Vilmos császár mint vadász.

A jövő hét elején a németek nagy császára Vilmos, ismét Magyarországra jön vadászni. Vilmos császár rendkívül szenvedélyes és a mellett felette szerencsés vadász.

Legutolsó magyarországi vadászata 1897. szeptember 16. és 19-iki napokra esett. — A vadászat ekkor a következő rendben folyt le.

Szeptember 16-án egy 242 kilogrammos nehéz 22 aggancsos szarvast lőtt. Ugyanezen a napon lőtt még egy 14 és egy 18 aggancsosat. Másnap a hajnali hajtásnál egy 14 és egy 20 aggancsos vadat terített le. Az esti hajtásnál egy 18-ast, este meg egy 14 és egy 16-osat terített le. Az esti hajtásnál egy 18-ast esett zsákmányul. Szeptember 19-én reggel egy 18-ast, este meg egy 14 és egy 16-osat lőtt.

Valamennyi állat, egy kivételével, meghaladta a 200 kilogrammot. A gyönyörű aggancs 9.25 kilogramm súlyu. — Vilmos császár szenvedélyes vadász a szó szoros értelmében. Nem zavarja semmilyen időjárás, nem ismeri a megerőltetést, a fáradtságot, semmilyen akadályt nem a kényelmet, ha egyszer megkezdődött a vadászat. Vigan, jókedvűn törtet a vad után. Nem válogat az ételben. — Künn a természetben, ha a szükség úgy hozná, megelégednék egyszerű sült burgonyával is. Ha egy hatalmas szép állatot leterít, hangos ujongásban fejezi ki örömét.

Vilmos császár biztos lövő. Mindig eltalálja a célt. A célba vett állat nem szabadul el. Hogy micsoda kitűnő lövő, igazolásul álljon itt a következő kis epizód:

Ahogy 1896-ban Spinge mellett vadkanra vadászott, épp, amint egy hatalmas példány csörtetve előrohant a hozótokból Vilmos császár odakiált a fővadászmeisternek:

— Hol találja a golyó?

A fővadászmeister a koponyát jelölte meg. A következő pillanatban eldőrdült

a fegyver és a vadkan homlokán találva összerogyott. A vadászatánál használt fegyver a német 88-as katonai fegyver.

A Bellyén lőtt 18 aggancsoskal egy igen kedves történet függ össze. A sűrű bozótból előtörtetett egy hatalmas állat. A szarvas és a császár közt nagy volt a távolság, mindamellett Vilmos célba vette. A golyó nem sebezte meg halálosan, mire másodsor is rálőtt. Ezzel is eltalálta. Az állat azonban tovább rohant és eltűnt.

Az állat követése lehetetlenség volt mivel széles víz folyt el közöttük és esőnek nem állott rendelkezésre. A gyönyörű példányt meg nem akarta szem elől téveszteni.

Odaszólította magához a vadászatát és meghagyta neki, másszék föl az egyik fára és figyelje meg az állatot. A vadász azonban sehogysem boldogult, nem jutott föl a fára, ekkor Vilmos császár odatámasztotta a vállát és a vadász hatalmas eszmájával ráállott és úgy el is érte az első ágat. — A vadász rövidesen fölkuoszt a tetejére és még egy lövést utána küldött. Ez le is terítette a tizenleceást.

Vilmos császár az egyedüli élő vadász, aki 24-est leterített. — A németek nagy fejedelme most is nagy örömmel jön a bellyei vadászterületre és bizonyára most is nagy szerencséjével fog dolgozni.

H I R E N.

Napló.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Nőegyleti szövő ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig.

Szept. 10. A zenede megnyitási ünnepéje.

Szept. 11. A szegényügyi bizottság ülése a város házában délután 4 órakor.

Szept. 13. Kertgazdák ülése a városházán d. e. 11 órakor.

Gyászmise Erzsébet királynéért.

— szept. 10.

Ma van évfordulója annak a szomorú eseménynek, hogy egy minden emberi érzésből kivetkőzött vadállat tört döfött Erzsébet királynénk szívébe. A legszerettebb királyné, Magyarország védősszazonya megszűnt élni.

A magyar történelem bár sok érdekes női alakot mutat fel, mégis egy sem volt közöttük, a ki oly közel lett volna nemzetünk szívéhez, mint Erzsébet királyné. Már az elnyomatás idején együtt érzett velünk. Ha a császár dolgai rosszul mennek Olaszországban ez fáj — mondotta Andrásynak — de ha Magyarországon van baj, ez megöl.

A kiegyezésnél ő vitte a közvetítő szerepet királyi férje és nemzetünk között. Azóta is mindig együtt örült velünk ha magyar népének öröme volt, ellenben könnyben usztak szemei, valahányszor sorunk balra fordult.

Be kár, hogy a magyarnak e jótévő Géniusza ma már nincs többé. Talán nem volna állami életünk láthatára ma olyan borús, olyan reménytelen! . . .

Emléke élni fog, míg egy magyar él, halála napja örökre nemzeti gyásznappal marad.

Ez alkalomból ma d. e. 9 órakor gyászmise lesz a helybeli róm. kath. templomban. Hatósági meghívókat nem bocsátottak ki, mert méltatlan lenne Erzsébet királyné emlékéhez, ha az ő gyászsztentí tiszteletére hini kellene a magyart. — A nagy misét Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost — plébános fogja mondani, segédlettel.

Istentisztelet alatt az egyházi énekar gyászdalokat ad elő Alber József karnagy vezetése mellett. Ezt megelőzőleg d. e. 8 órakor, az összes iskolák növendékei számára lesz gyászsztentisztelet.

Hentesek és mészárosok mozgalma.

— szept. 10.

A hentesek és mészárosok mozgalmanak szervező bizottsága ma csütörtökön délután 4 órakor az ipartestület tanácsstermében gyűlést tart, melyre meghívja az összes hentes, mészáros és borju vágó iparosokat.

Felette kívánatos, hogy ez a mozgalom teljes sikerrel járjon, mert ha a zárlat tovább is tart és a mozgalom nem éri el, hogy a kívánt segítség a felsorolt pontozatok alapján mielőbb javítson a hentesek és mészárosok anyagi helyzetén bekövetkezik az árak újabb felszökése, ami rendkívüli csapás lenne a város fogyasztó közönségére.

Hiszen már a mai ár is tulságos nagy, 1 korona 44 fillér hallatlan sok és ha most az eddigi árakat átlag 20 fillérrel vagy még többel felemlik, ezt a közönség nem bírja meg.

Sürgős intézkedést várunk és reméljük, hogy a hentes és mészáros iparosok mai értekezletének egyértelmű határozata meghozza a kívánatos eredményt.

* **Házi ezredünk bevonulása.** Hangos zeneszóval a legjobb egészségben vonult be tegnap reggel Vogel ezredes parancsnoksága alatt városunkba házi ezredünk a 39 ik es. és kir. gyalogezred. Az ezred a délvidéki nagy hadgyakorlatokon vett részt, melyek e napokban érték Temes Ujfalu környékén véget. Ezredünk összes podgyászával és loállományával a gyakorlatok lefűvése után Uj Aradon ült a rengeteg nagyságu különvonatra, mely onnan kedden délután 4 órakor indult el a tegnap reggel 6 órakor ért Debrecenbe. — Az ezredet a város nevében Szabó Kálmán és Király Gyula városi tanácsosok fogadták és üdvözölték. — A fogadtatás láthatóan kellemesen érintette úgy az ezred parancsnokot, valamint tisztikarát és a legénységet is. — Mig azután az ezred élén hangos muzsikaszóval vonult a városba a köréje gyűlt tömeg vidám zajától környezve, az ezred parancsnoka Vogel ezredes beszélgetésbe elegyedett a város két tanácsosával. Elmouadta az ezredes, hogy a fiuk a gyakorlat alatt kitűnően tartották magukat,

pompásan, kidülés nélkül gyalogoltak s hogy beteggé is alig lett közöttük egy kettő. A trónörökösnek fel is tűnt az ezred pompás tartása s Vogel ezredest megszólításával is megtisztelte. Kikérdezte honnan sorozzák a fiukat, hol székel az ezred s mióta parancsnoka Vogel. — Az ezredes egész aprólékosan válaszolt a kérdésekre midőn a trónörökös arról kérdezősködött, hogy milyen a viszony a katonaság és polgárság között, az ezredes azt a választ adta, hogy a lehető legjobb, legbensőbb. Ami igaz is. Végül a trónörökös az ezredet kitűnő magatartáséért meg is dicsérte Vogel ezred parancsnok előtt.

Mindezek után pedig még végül bátran hozzá tehajuk hogy mindezeket bőven rászolgálták a derék hajduk — ahogy a trónörökös őket említé) hogy közülök 3-ik évet szolgálókat október hónap elsején — haza bocsássák.

* **Zarándoklat M.-Pócra.** E hó 13-án vasárnap lesz a róm. katolikusok nagy bucsuja M. Pócson, a B. Sz. Mária e kiváló kegyhelyén. Évről évre 8—10 ezer ember szokott összejönni ez ünnepen, de e tömegnek java részét mégis Debrecen szolgáltatja. Bihar, Szatmár, Szabolcs és Ugocea megyékből nagy számmal ide gyűlnek ilyenkor a bucsosok s innen a mi kath. hiveinkkel együtt indulnak a nehéz, fáradságos utra. Ez évben is velük megy Dr. Wolafka Nándor v. püspök Nyári Ignác s. lelkész és Balogh György kántor kíséretében. Az indulás pénteken reggel 5 órakor lesz a helybeli róm. kath. templomból.

* **Szabadságon.** Erdélyi István rendőrkapitány holnap kezdi meg hat hétre terjedő szabadságidejét, mialatt Orosz László rendőrfogalmazó helyettesíti.

* **A budapesti Rákóczi ünnep.** A kibontott ünnepi zászló alá, mely alatt Budapest hazafias polgársága a tüneményesen nagy szabadsághős, II. Rákóczi Ferenc kegyeletos emlékének áldozni kíván, egyre sorakoznak társadalmunk vezéremberei. Így legutóbb gróf Apponyi Albert, Rákosi Jenő, Barabás Béla és Hock János hazafias szavak kíséretében fogadták el a rendezőségben a kijelölt tisztségeket. Hock János utóbb a következő levelet intézte a rendező bizottsághoz: „A Rákóczi ünnepségen örömmel veszek részt. A megtisztelő választást kitüntetésnek tekintem és szívesen elfogadom, Adja Isten, hogy a legönzetlenebb magyar szabadsághős feltámadása a magyar nemzet politikai újjászületésének hajnalhasadását jelentse!”

* **Kontár fodrászok.** Tegnap délután a borbélyok és fodrászok szakosztálya az ipartestület tanácsstermében Fridvalszky Rezső elnöke alatt ülést tartott, melynek tárgya a kontárok elleni védekezés volt. Elhatározták, hogy a kontár vagyis képesítés nélkül dolgozó fodrászokat bojkottálni fogják oly módon, hogy azokat a segédeket, kik valaha ilyen kontárnál dolgoztak, alkalmazni nem fogják. Ép ezért az ipartestület most a kontár borbélyok és fodrászok névsorának elkészítésén dolgozik. A védekezésre az adott okot, hogy ezek a nem képzett emberek olesőbban dolgoznak, mint a képzettek és a kiszolgálásuk sem megfelelő, mi által a többiek jó hírnevét rontják.

* **Gyilkos szerető.** Tegnap késő este Debreceni Lajos táviró szerelőmunkás agyonlőtte Gál Jánosnét. kivel 5 év óta szerelmi viszonyt folytat. Az utóbbi időben szabadulni iparkodott a férfi. Gálnétől, de az asszony nem engedte. Tegnap nem volt itthon az ura és elment Debrecenihez Arany János utcai lakására. Ez visszakísérte az asszonyt, ki a Homok kert soron lakik. A Teleki utcán azonban összeszólkostak és a férfi rálőtt az asszonyra. A férfit a járőrelők azonnal elfogták. Csakhamar megjelent a helyszínen dr. Varga Emil az éjjeli biztossal, de csak a beállott halált állapíthatták meg. A hullát a közkörházba szállították.

Az adófizetés csődje Arad megyében. Az exlexes állapot tarthatatlan voltáról tett jelentést Farkas Győző aradi pénzügyigazgató Aradmegye közigazgatási bizottságának a legutóbbi ülésén. — Az adózás a megye területén a mult hóban 130,000 koronával csökkent a mult évi adófizetéshez arányitva. A pénzügyigazgató véleménye szerint, ha még egy hónapig tart az exlex, akkor egy millió korona lesz a csökkenés. Nézete szerint ebből nagyon sok behajthatatlan marad, mert főként a kisbirtokosság nem fizet, mely ugyis sok adóval tartozik.

* **Leesett kőműves.** Tegnap déltől a zsidó templom tetejéről Bilogh Bilit kőműves segéd leesett. A jobb alsó lábára kitört. — Azonnal kiszállították a közkörházba, hol ápolás alá vették.

* **A zsarnócai nagy tűz.** Zsarnócaán a tegnapi tűz 70 házat hamvasztott el. Az erdőhivatal és a kereskedelmi hitel intézet helyiségeit sikerült megmenteni, csak a tetejök égett le. A gyújtogató egy öreg asszony volt, aki azért, mert libalopásért büntetést kapott, bosszúból felgyújtott egy házat, de állítólag többet is. A védelem nagyon nehéz volt, mert egy szerre őt helyről is terjedt a tűz, iszonyú látványt nyujtva messze a Garamvölgyén. — A régi vár a magasból borzasztóan hányta mindenfelé az égő üszköt, szikrát mely a nap forró hevével együttesen végzte romboló munkáját. A zsarnócai tüzet megelőző napon a közeli Gyekás község tűzveszedelmét egy nyomorék ember okozta, a kinek alvás közben az égő pipa kiesett a szájából. A szerencsétlen nyomorékot az elkeseredett károsultak a tűzbe akarták vetni, csak a csendőrség menhette meg a tűzhaláltól. Az első segítséget élelmiszerekben a mindenüktől megfosztott tűzkárosultak Selmecebányáról kapták, a hol Vörös Ferenc tb. főjegyző az első hír hallatára élelmiszert gyűjtött és azt el is küldötte nekik.

* **Öngyilkosságok.** Tegnap még egy öngyilkosság történt a kórházban. — A Kalba Zsuzsánna és Nagy Erzsébet mérgezési esetéről már adtunk hirt. Kalba Zsuzsánna tegnap már el is temették. Nagy Erzsébet — ámbár a körülményekhez képest jól van — aligha kél fel az ágyból. Tegnap kiderült, hogy a kórház egy harmadik betege, Kézi Eszter is a másik két leánnyal együtt akart meghalni s csak azért nem juthatott hozzájuk mert az emeleti osztály ajtaja este be volt zárva. Mint említtük tegnap még egy öngyilkosság történt a kórházban, ugyancsak az I. számú pavillonban. Két hét óta van benn Bársony Róza. Az elmult éjjel az ápolónő észrevette, hogy a leány valamit rejteget magánál. Megmozgotta és egy rakás jégszódát talált a leánynál. Elvette tőle, az esetet pedig bejelentette reggel dr. Katona kórházi orvosnak. Az orvos megvizsgálta a leányt

és őt is külön cellába akarta tenni. Mig azonban a kezét mosta, a leány hirtelen felnyitotta az ablaktáblát és az emeletről a földre vetette magát. A szerencsétlen leány teljesen összetörte magát, — két helyen csonttörést is szenvedett. Dr. Csikos azonnal ápolás alá vette.

* **Tolvaj cseléd.** Ilyen címen megirtuk, hogy Cseke Erzsébet nádudvari születésű cselédleány, akit Debrecenből a múlt évben kitiltott a főkapitány, Ujfehértón gazdájától Liszanyi Károlytól 1700 koronát érő fehérműveket, ruhákat és ékszereket ellopott, míg gazdája távol volt. Tegnap délután Mihályi rendőrbiztos megcsipette a leányt is a lopott dolgok egy részét is. Cseke Erzsébet nem tagadja a lopást, csak azt nem akarja elismerni, hogy a lopott tárgyak értéke 1700 korona lenne.

* **Kutyaharapás.** Mint előre megmondtuk, a cím állandó lesz lapunkban, mert nincs olyan nap, mikor hirtelen ne kellene adnunk gazdátlan, vagy felügyelet nélküli kutyák garázdálkodásáról. Tegnap jelentették a rendőrségnél, hogy Grád Rezső izr. kántor kutyája megharapta Erdős Imre lámpagyújtogatót amint az az izr. templom előtt levő lámpát meggyújtotta. Később este pedig a Bika kávéház előtt keltett nagy riadalmat egy katonatiszt kutyája.

* **Rövid hírek. Szép adomány.** Két fiúmei polgár jótékony célokra 460,000 koronát adott a városnak. Nevüket titkolják. — *Ersek akinél árvereznek.* Palmieri Cindisii érseknek perköltség fejében minden értékes tárgyát elárverelték. — *Párbajozó pángerman.* Lunz Viktor technikus, aki a Rákóczi ünnepély ellen fellépett párbajt vívott a napokban Steiner pancsovai gyógyszerészszel, akitől olyan két vágást kapott fejére, hogy eszméletlenül összerogyott. — *A katonák mozognak.* A szept. 3-iki wodnami (Csehország) hadgyakorlatok alkalmával öt golyó repült az ezredparancsnok felé, aki sértetlen maradt. — *Női feltalálók.* Az angol szabadalmi hivatal 1901-ben 574, 1902-ben pedig 580 nőnek adott szabadalmat találmányokra. — *Népipélet.* Fehér János csavargót rajtakapták, mikor a szőregi paplokba betört. Az összeszaladt nép úgy elverte, hogy halálán van. — *Eleven fáklya.* Kanoj János csiklovai birtokos fiatal leányának ruhája a felrobbant lámpától tüzet fogott, belehalt égési sebeibe. — *Gyilkos katona.* Bálint István pórtartályos baka a n. váradi piacon agyon szurta a mostchaapját. — *A paksi szőlők veszedelme.* Pakszon egy hónap óta nem volt eső, minélfogva a szárazság és a peronoszpóra majdnem az egész termést tönkretette. — *Vasuti szerencsétlenség.* A napokban a gyulai állomásra berobogó egyik személyvonat hibás valóállítás folytán a külső síneken levő teherkocsiknak rohant, minek következtében kisiklott, négy kocsi összetörtött, sokan megsebesültek, de veszélyes sérülés és haláleset nem történt. — *Száz szurással ölték meg ismeretlen ellenségei* Ördög Cili Mátyást a szegedi alsótanya leggazdagabb legényét.

* **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk, hogy színeahagyott avagy elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett Kocz Józsefnél festessék és tisztítsák. Főútlelet Batthiány u. 2. sz. a. Műhely vár u. 7. sz. zenede orán.

* **Táncitanítási jelentés.** Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy évek óta jó hirben álló

tánciskolámat szeptember hó 12-én megnyitom.

Tan módszerem helyességéről alkalma volt már a jobb izlésű családoknak többször meggyőződni. Nem létezik újdonság e téren melyet azonnal meg ne szerezzenek különös gondot szoktam fordítani tanítványaim helyes testi tartására, szabálymozdulataira, és a jobb modor elsajátítására.

Az újabb táncokról fenőtteknek külön órákat adok, ugyazinté magán házaknál alakuló csoportok tanítását is elvállalom.

Beiratásokat elfogadok bármely időben lakásomon Péterfia u. 2. sz.

A nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kérve Alföldy Károly okl. táncitanító.

Az Arany Bika kávéházában ma este Rácz Károly zenekara játszik.

A válság.

Saját tudósítónk tól.

Budapest, szept. 9.

A király ma délután elutazott és a válságot megoldás nélkül hagyta itt. — Khuen Hédervály gróf minisztereinköt még a déli órákban fogadta és hosszabb ideig tanácskozott. Különben pedig a legteljesebb tájékozatlanság és bizonytalanság uralkodik az összes politikai körökben. A szabadelvűpártban egyesek, — hozzátehetjük — a kevésbé beavatottak, a teljes elzúllástól féltik a szabadelvű pártot.

Fővárosi munkatársunknak azonban alkalma volt a pártnak egyik tekintélyes vezérszerepet vívő tagjával beszélni, a ki a helyzetről ezeket mondta:

— Kétségtelenül deprimáló az, hogy őfelsége a válság megoldása nélkül távozik körünkből, de nagy tévedés azt hinni hogy itt most azért minden a régiben marad. A király nagyszabású misszióval látta el Széll Kálmán volt minisztereinköt, aki holnap visszajő Rátótról Budapestre és itt első sorban érintkezésbe lép Apponyi Albert gróffal, a ki viszont Bécsből érkezik holnap vissza. — A két államférfi a folytatandó eszmecsereben alaposan megvitatja a helyzetet és bizonyára meg fogják találni a kibontakozás útját. Széll egyébként tudtommal csak arra vállalkozott, hogy a helyzet megoldásához vezető utat megmutassa és az után félrevonul. Széll ugyanis nemcsak Apponyival, hanem Wekerlével is érintkezésbe lép és lehetőleg e két államférfiúnak előtérbe állításával óhajtja a válság megoldását elősegíteni. — Meglehet azonban, hogy a helyzet úgy alakul, mi ként 1899-ben, hogy Széll Kálmánt az események a dolgok élére állítják. — Ebben az esetben Apponyit okvetlenül beveszi a kabinetbe, de nincs kizárva az sem, hogy Wekerle tárcát vállal.

A főfeladata e kabinetnek az volna, hogy a parlamenti rendet helyreállítsa.

Ellenzéki körökből is érdekes értesüléseket szerzett fővárosi tudósítónk. A függetlenségi párt higgadtabb elemei kik

között a pártnak legtekintélyesebb tagjai vannak, most arra törekednek, hogy a sulyos helyzetben mindazt megmentésük, s mit lehet. Ugy vélekednek ugyanis hogy ma igen sokat lehet megszerezni a nemzet számára a nélkül, hogy a pártnak a végletekig kellene elmenni. Ezek ellene vannak ugy a mostani pártértekezletnek, mint a képviselőház összehívásának, mert ezzel csak komplikálnák az amugy is sulyos helyzetet, de nem látják reális hasznát sem, mert szerintök a képviselőház összehívásának csak ugy volna értelme, ha az ülések parmanensek volnának és így kereshetnék a kibontakozás útját. Egy üléssel semmit elérni nem lehet, csak újabb üszköt lehetne dobni a sok lobbanékony anyagba.

A király le akar mondani.

Budapest, szept. 9. A király ma délután Bécsbe utazott. Sok ezernyi néptömeg lelkesen éljenezte a királyt, a mint a pályaudvarra hajtott.

A mai minisztertanácsban gróf Khuen-Hédervály azt jelentette, hogy a király azon az állásponton van, hogy katonai követeléseink dolgában nem mehet túl azon a határon, melyet már Széll és Hédervályval megállapított. Engedni nem fog, inkább lemond a trónról. Ő felségének ez igen komoly, végső elhatározása. Hédervály a minisztertanácsban ezt közölve, kijelentette, — hogy mindamelltt hiszi — hogy pár nap múlva mégissikerül a válságot Wekerle-Apponyi kabinet kinevezésével megoldani.

A király utiterve.

Budapest, szept. 9. A király a fővárosból történt elutazása előtt megállapította utitervét. Eszerint őfelsége holnap Bécsben résztvesz az Erzsébet királyné emlékének szentelt gyászünnepen, azután elmegy Lembergbe a galíciai hadgyakorlatokra, honnan szeptember 16-án visszatér Bécsbe Vilmos német császár fogadására, kinek elutazása után szeptember 20-án a király ismét Budapestre jön és Budapesten marad szeptember 29-ig, amikor Miklós orosz cár fogadására megint Bécsbe utazik.

Tehát szept. 20 és 29-ike közti 8 napot tölt el a király Budapesten.

Enélfogva csaknem bizonyos, hogy a mai válság megoldására e hónap vége előtt semmi kilátásunk sem lehet. — Az ország még további husz napig teljes bizonytalanságban marad.

De másrészt hivatalos helyről azt a híradást kaptuk, hogy a király esetleg a Vilmos császárral történt találkozás után azonnal visszatér Budapestre, tehát nem megy a gácsországi hadgyakorlatokra, hanem visszasiet a fővárosba.

Budapest, szept. 9. Illetékes helyről jelentik: Ő felségének a galíciai hadgyakorlatokon való részvételét illető dispoziciókat, amennyiben azok halasztással lennének a kormányválság megoldására, még nem tekintik végérvényesen megállapítottak. Nincs tehát kizárva, hogy Ő felsége Bécsből nem megy a gácsországi hadgyakorlatokra, hanem visszatér Budapestre.

Minisztertanács.

Budapest, szept. 9. Ma délelőtti minisztertanács volt, melyen az összes miniszterek részt vettek.

EGYLET.

Polgári kerékpáros egyesület. Értesítjük az egyesület tagjait, hogy a debreceni Torna Kerékpáros Egyesület meghívta egye tünket október 4-én tartandó torna kerékpáros versenyre. Kérjük tagjainkat a mennyiben nevezni szándékuk volna, felvilágosítással szolgálni Fridvalszky a titkár. Az elnökség.

SZÍNHÁZ.

— (Színházi műsor M. Szigeten. — A debreceni színház m. szigeti műsora szeptember 1-től szeptember 16-ig a következő. szept. 1. Nők harca, vigjáték, szept. 2. Adám és Éva daljáték, szept. 3. Adám és Éva daljáték, szept. 4. Csongor és Tünde, regés játék, szept. 5. Szulamith, zsidó daljáték, szept. 6. délután Loute bohózat, este Némancipáció bohózat, szept. 7. A garasos alispán, vigjáték, szept. 8. d. u. Ejjeli menedékhely színmű, este Niobe, daljáték, szept. 9. Niobe daljáték, szept. 10. Lady Windermare legyezője, színmű, szept. 11. A fősvény, vigjáték, szept. 12. A drótos tót (először) daljáték, szept. 13. d. u. Kéz kezét mos, vigjáték, este A drótos tót, daljáték, szept. 14. Rejtett arc, vigjáték, szept. 15. A bor. falusi történet, szept. 16. Ninis énekes bohózat.

— (M. szigeti bírálat) Makó Lajos műsoráról a *Maramaros* című tekintélyes lap színházi rovata élére a többi közt a következőket írja:

Az igazgatónak nincs szerencsés keze még a darabok megválasztásában sem, annál kevésbé az előadások sorrendjének megállapításában. Valaki az elmúlt hétről így panaszkodott előttünk: A hét előadásból egy régi operette, amit huszszor láttam; egy régi vigjáték; egy az Ejjeli menedékhely, mit két nappal előbb láttunk; kétszer Adám és Éva, kétszer X asszony, amikbe a leányaim miatt nem mehetek: nos, ki van a heti műsor s én — bárhogy vágytam — nem voltam színházban. A kifogást — a régi de jó operette, meg a régi, de jó vigjátékokra vonatkozó kivételével, mi is alá írjuk. Nagy sor az, hogy fiatal leányaink egy héten négy este sem mehetnek el a színházba!

Aztán itt vannak a vasárnapi előadások. A multkor a Szobaleányt, most a Loute. Nem akarunk a gyermekelőadással sokkal érvélni, bár azzal is méltán lehetne. Hanem az bizonyos, — ha a gyermekektől el is tekintünk — vasárnap délután, félhét órák mellett főként a társadalom oly rétegei mennek színházba, melyekre nézve a színház kulturális tényező kell hogy legyen, nem pedig a

durvaságok, trágárságok terjesztője. — Nagyon csodálkozunk, hogy a színügyi bizottságban nincs elég erély megakadályozni a vasárnap délutáni közönségre határozottan immorális hatású ilyen darabok előadását és nagyon csodálkozunk hogy az ilyen darabok előadásához éppen az a Makó Lajos ragaszkodik, aki a debreceni színházba bevonulásakor olyan szívhez szólóan, nemesen, fekölt lelkű emberre vallóan beszélt a színház nagy jelentőségéről.

TÁVIRATOK.

Tizenöt millió töltény.

Budapest, szept. 9. A Magyar Szó ma esti száma azt a feltűnést keltő vádat közli, hogy a honvédelmi miniszter Weisz Manfrédnek a *bolgárok részére tizenöt millió töltényt engedett át* és a magyar honvédség ez által nagy töltényhiányt szenvedett.

A pécsi püspöki szék.

Pécs, szept. 9. A pécsi káptalan ma délelőtti a püspöki szék üresedésének időtartamára káptalani helynöknek Walter Antal dr. pápai praetlust választotta meg. — A káptalanhoz legújabbán még Plósz és Darányi miniszterektől érkeztek részvételek.

Gabona tőzsde.

Budapest, szeptember 9. Buzakinálát mésekelt, vételkedv korlátolt Nyugodt irányzat mellett 40,000 méter názsa került forgalomba változatlanul tartott áron. Egyébb gabonanevek változatlanok. Idő forró,

Buza októberre	7.43—44
„ novembere	7.68—69
Rozs október	6.26—27
„ októberre	6.51—52
Zab októberre	5.49—50
„ novembere	5.56—57

Regényesarnok.

A tejtestvér.

Második rész.

(Folytatás.)

A Médicis-utca sarkán állottak meg egy fényesen kivilágított földszintes helyiség előtt, mely fölött káprázgató gázlámpákból összeállított betűk hirdették, hogy: Olasz vendéglő.

Akkoriban kapta fel a divat ezt a vendéglőt, a hol egy egész csapat csinos cifraruhas és egy cseppet se rátartó lány szolgálta fel a vendégeknek a káposztából és rákból álló vacsorát.

Az „Olasz vendéglő“ nagy látogatottságnak örvendett. mert a nápolyi viseletű pincérnek ennivaló csinosak voltak. A két jó barát üres asztalt keresett, a midőn kacagva betoppant a nagy étterembe néhány fiatal nő. Senlisse hátra fordult, hogy jobban szemügyre vegye őket és a következő pillanatban nagyot ütött pajtása vállára.

— A mai nap a meglepetések napja. Megint földivel találkozol.

E szavakkal elkiáltotta magát: — Claudinette, pszt-pszt!

— Claudinette? — felelt Savinien meglepetten.

— Igenis Bainville Claudinette, a te hajdani ideálad. Ő most a Quartier Latin egyik csillaga.

(Folyt. köv.)

Magyar királyi államvasutak.

129838. szám.

C II.

Hirdetmény.

Magyar-bolgár dunaátrakodási forgalom.

Ezen elnevezés alatt folyó évi szeptember hó 15-én dijszabás lép életbe, mely magyar állomásokról egyrészt zimonyi, bázisai vagy budapesti, másrészt somoviti vagy russei (rustuki) átrakodással bolgár vasuti állomásokra és viszont szállítandó árukra tartalmaz arany frank-értékben kifejezett közvetlen mérsékelt díjtételeket.

Az ezen forgalomban elszámolandó áruk a magyar állomásoktól Zimonyig, Bázisig és Budapestig vagy viszont a magy. kir. államvasutak vonalain, onnan Somovitig és Rustsukig a „Magyar folyam- és tengerhajózási részvény-társaság“ hajóival, Somovittól és Rustsuktól a bolgár vasuti állomásokig és viszont a bolgár fej. államvasutak vonalain szállíthatnak.

A dijszabás a következő árucikkekre tartalmaz közvetlen díjtételeket u. m.

Cukor,
mindennemű áruk,
Ásványvíz,
vas és acél, vas- és acélárak
Üvegárak,
Papír,
fazekas és kőedény áruk,
cement,
fa és vasbutorok,
mezőgazdasági gépek,

jutazások, keményítő, tölgy- és fenyő fakivonat, kötélverő áruk, kefeárak, lámpák, enyv, gyufa, dextrin és kősóra,

A dijszabás példányai a részes szállítási vállalatoknál 2 koronáért kapható.

Budapest 1903 szeptember 1.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a részes szállítási vállalatok nevében is.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Több rendbeli érmekkel kitüntetve!

Alapított 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOŠ

cs. és kir. udvari butorgyáros
és a legújabb szabadalmazott asztalok gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyartelep: Szálka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításon. — Egyszerű, de kitűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legfényesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal készséggel, díjmentesen szolgálók.

Kaiser Salamon

Hatvan-utca 2. szám allatti havi és heti részletfizetésben, az őszi és téli áruk nagyválasztékban megérkeztek, u. m.: férfi, fiu és gyermeköltönyök, női felső kabátok és felöltők, vásznak, kanavászok, képek és tükrök nagyraktára.

Mechanikai kötőszövet

vásároljuk a legjobb gyapot és pamut kötőszöveteket

csak is az

Első kötőszövet gyárból

Brosche és Richter-nél

Reichenberg (Csehország.)

Minta kártyákat ingyen küldünk.

Miért szenved ön? Holott önnek a legjobb gyógyszer áll rendelkezésére, miáltal minden veszedelmes operációt elkerülhet, ez a Thierry A. gyógyszerész téle

valódi csoda kentifolia-kenőcs.

E gyógyszerrel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott lábbajt gyógyított ki, utabban egy 22 éves rákszerű betegség. Ez a valódi csoda Centifolia-kenőcs használatik. Mell és tejbetegségekél gyermekágyasoknál, vörheny, sebfolyások, dagadt lábak, gás, szurás, lövéseknél, idegen tárgyak kivételével a testből, mint üveg darabok, fa homok, tövis-ek. Dagadtoknál, rákos képződéseknél égési sebeknél, fagyott testrészeknél, nyagdagánatnál sat. sat. Csak 2 tégely kuldetik, el egyszerre, ára 3 kor. 50 fil. franko a pénz előleges beküldése mellett vagy posta bélyegekben.

Számos bizonylat áll rendelkezésre.

utáztatoktól óvakodni kell, fenti védjegy s a felírás „Schutzengel — Apotheke des A. Thierry in Pregrada legyen beégetve, Minden tégelynél használati utasítás van. Utáztók a törvény értelmében megbüntettetnek, szinte a hamis elárúsítók.

Főraktár **Budapest**en Török J. gyógyszerésznél, **Zágráb**ban Mittelback S. gyógyszerésznél, **Bécs**ben Brady E. gyógyszerésznél.

B.

Székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúvíz.

A „Málnási Mária Forrás”

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légcső heveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél, köszvény és izom esuznál.

Kapható:

Geréby Fülöp utódai, — Kontsek Gézánál, minden gyógyszerertárban, drogueriában és fűszerkereskedésben.

Kutkezelőség: **BRASÓ.**

A Fülöldi **Sellers, Gleichenberg, Emsi** drágább vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. — Tisztán, telényi borral, tejjel összeöntve iható.

A magyar kir. belügy. Miniszter ur 36890/1902. számú rendeletével a **Málnási Mária Forrás** számára a **gyógyforrás** elnevezést engedélyezte.